

**Naaja H. Nathanielsen
Løsgænger**

UPA 2016/ 10
31. maj 2016

Politisk Økonomisk beretning 2016 - holdbarheds- og vækstplan
(Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer)

Da jeg læste dette års Politiske Økonomiske Beretning fik jeg flash-back. Ordene er arrangeret lidt anderledes, men indholdet er stort set enslydende med de udmeldinger der har været de sidste 7-8 år. Og det er jo sådan set meget godt. Det lader til at vi alle nu er enige om, at reformer er nødvendige og også er enige om de mål reformerne har.

I den forbindelse bliver vi også nødt til at tale om de dilemmaer der er, ved hver forandring. Naalakkersuisoq for Finanser har for nyligt udtalt, at minoriteter bremser for reformer gennem deres modstand mod forandringer, der påvirker dem, men gavner andre. Jeg mener det er en for simpel udlægning af de dilemmaer der altid opstår i kølvandet på reformer.

En reform er en forandring af det bestående. Og strukturelle reformer, som er det vi har brug for, er en grundlæggende forandring af den måde vores samfund er skruet sammen på. Vi skal i de kommende år forandre vores arbejdsmarked, vores erhverv, vores bosætningsmønster, vores boformer og vi skal også beskattes på en anden måde. På den baggrund er der faktisk relativt lidt modstand mod reformbehovet. Folk lader generelt til at forstå nødvendigheden og bakker det op. Den kritik der har været af de forskellige reformer har efter min mening primært bundet i saglig og faglig kritik fra berørte organisationer – og deres input er kommet gennem de høringsprocesser der er en del af vores lovgivningsarbejde.

Så i stedet for at blive irriteret over kritik, bør vi skabe et forum, hvor vi åbent kan drøfte de bekymringer der er omkring de enkelte dele af en reform. Og så må vi huske at glædes over, at der er bred enighed om reformbehovet – på trods af at der er tale om meget grundlæggende forandringer af hele samfundsstrukturen.

Spørgsmål til beretningen

I den resterende del af ordførerindlægget vil jeg kommentere på enkelte dele af den politiske økonomiske beretning. Jeg stiller en række spørgsmål, som jeg håber Naalakkersuisut vil besvare:

Naalakkersuisut ønsker at forbedre landets konkurrenceevne. Dette skal ske gennem en sænkning af selskabsskatten og ved at undgå lønstigninger inden for det offentlige. Hvilke andre konkrete tiltag har Naalakkersuisut på tegnebrættet, der skal bidrage til at øge konkurrenceevnen?

Jeg efterlyser også en uddybning af ønsket om, at holde de offentlige lønninger i ro. Naalakkersuisut anfører, at denne politik er en del af arbejdsløshedsbekæmpelsen. Men samtidigt kan man andetsteds i beretningen læse, at det eksempelvis er et problem, at pædagogernes lønninger er så lave og at dette bør ændres. Det samme kan man sige om en række andre offentligt ansatte, såsom socialrådgivere. Så hvilke faggrupper mener Naalakkersuisut egentligt skal undtages fra politikken om, at holde de offentlige lønninger i ro?

Naalakkersuisut understreger, at der kun skal investeres der, hvor det rent faktisk kan betale sig. Det er derfor vældigt interessant at høre mere om finansieringsplanerne af de kommende

landingsbaner. Særligt ønsker jeg svar på, hvordan man vil håndtere de anlæg, der ikke lever op til gælds- og investeringsstrategien. Hvilke af projekterne drejer det sig om og hvordan vil man håndtere finansieringen af disse?

Det er bekymrende at Naalakkersuisut og kommunerne stadigvæk kun er i en tidlig fase af arbejdet med de forskellige sektorplaner. Der står i beretningen, at nogle af sektorplanerne end ikke er påbegyndt endnu! Eftersom sektorplanerne har meget stor betydning for bygge- og anlægsbranchen ønsker jeg, at få dette uddybet. Hvornår forventes arbejdet at være afsluttet og kan vi forvente forsinkelse?

Holdbarheds- og vækstplanen

Og så må jeg tilstå, at jeg er en smule overrasket over den længe ventede holdbarheds- og vækstplan. Min første indskydelse var, at det jo blot er en sammenskrivning af de seneste 7 års strategier og politikker. Så det undrer mig meget, at den har været så længe undervejs. Men nu er den her og jeg har følgende spørgsmål til de 5 tværgående principper og de 4 reformspor den beskriver:

For det første forundres jeg over, at "bæredygtighed" beskrives som det første tværgående princip. Naalakkersuisut har jo gang på gang brudt med dette princip indenfor vores vigtigste erhverv. Det umiddelbare beskæftigelseshensyn har gang på gang vejet tungere end forsigtighedsprincippet og bæredygtighedsprincippet. Agter Naalakkersuisut at ændre politik på dette område eller vil man fortsætte ad samme spor?

Et andet opmærksomhedspunkt er snakken om indkøbspolitikken. Det undrer mig meget, at Naalakkersuisut tildeler udvalgte virksomheder relativt store opgaver uden en udbudsrunde. For samtidigt siger Naalakkersuisut jo, at dette er i strid med EU's krav til os. Det drejer sig om advokatopgaver og projekter omkring landingsbaner mm., som tildeles uden udbud. Hvornår agter Naalakkersuisut konkret at lade disse store opgaver omfatte af en udbudsrunde og indgå i indkøbspolitikken? Naalakkersuisut skriver jo, at det er rigtig vigtigt for EU at der er lige vilkår på området. Men de gældende tilstande er jo ikke udtryk for lige vilkår.

Naalakkersuisut er inde på planerne om et beskæftigelsesfradrag. Når fradraget er fuldt indfaset, vil det svare til en indkomstfremgang på 1000 kroner om måneden for en ansat på SIK overenskomst. Dette vil svare til en 10 procents skattelettelse for denne gruppe. Hvad med de andre grupper, der er højere aflønnet end SIK overenskomst? Vil de få samme fordel af beskæftigelsesfradraget eller vil Naalakkersuisut indbygge en form for progressivitet i fradraget, så det primært begunstiger de laveste indkomster?

Mit sidste spørgsmål angår teleliberaliseringen, som har afstedkommet en del debat denne samling. Der er bestilt en rapport af Telestyrelsen, der skulle belyse de samfundsøkonomiske konsekvenser ved en liberalisering. Der står i beretningen, at Telestyrelsens rapport er bestilt på foranledning af Naalakkersuisut. Men da vi behandlede punkt 119 i Inatsisartut tidligere på samlingen vedblev Formanden for Naalakkersuisut at påstå, at rapporten ikke var bestilt af Naalakkersuisut og at Naalakkersuisut derfor ikke havde forholdt sig til den. Hvad er op og ned i denne sag?

Dette var mine spørgsmål og kommentarer til den Politiske Økonomiske Beretning for 2016 og til den længe ventede holdbarheds- og vækstplan. Det bliver interessant at høre svarene på mine spørgsmål. For det er jo i overgangen fra ord på papir til virkelige tiltag, at den økonomiske politik skal stå sin prøve.